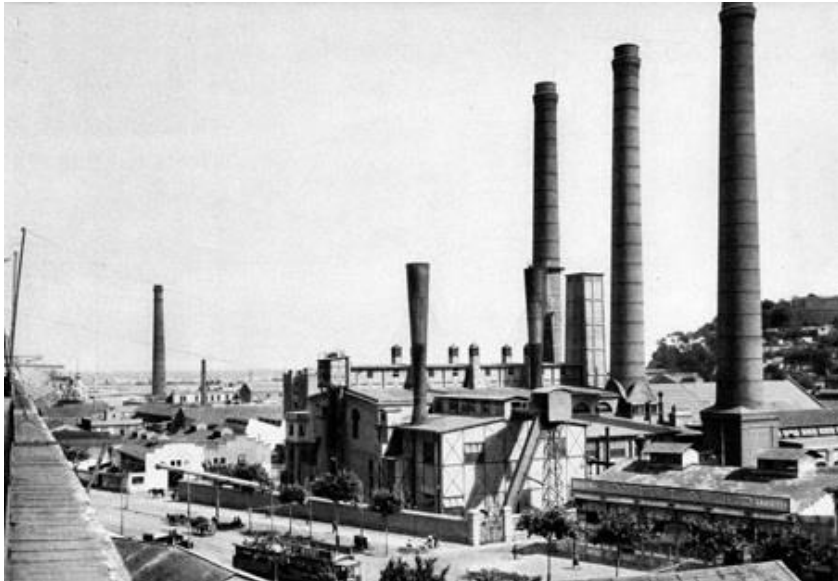

VII. ELS ANYS DEL PISTOLERISME I EL TRIENNI BOLXEVIC.

LA FALLIDA DEL RÈGIM DE LA RESTAURACIÓ (DEL REGENERACIONISME A LA DICTADURA DE PRIMO DE RIVERA).

LA CRISI DEL TORN I ELS GOVERNS DE CONCENTRACIÓ

El **3 de novembre de 1917** va dimitir Eduardo Dato i el seu Govern, incapaços de controlar la greu situació social i el desafiament de les “Juntas de Defensa”

Es van formar diversos **governos de concentració nacional**, formats per polítics liberals, conservadors i d'altres formacions, amb la participació, per primera vegada, de la **Lliga Regionalista**.

- **Joan Ventosa** fou Ministre d'Hisenda entre el novembre de 1917 i el març de 1918 (i Ministre d'Abastiments entre setembre i novembre de 1918)
- **Francesc Cambó** fou Ministre de Foment entre març de 1918 i novembre de 1919. (i de nou Ministre d'Hisenda entre agost de 1921 i març de 1922)

Aquests Governos de concentració van acabar fracassant en l'intent de dur a terme **projectes de reforma de l'Estat**.

1919 – 1923

Intent de **retorn al torn dinàstic**, i un nou govern de concentració als anys 1921 – 1922.
Cap dels governs d'aquest període van superar els 10-11 mesos en el poder per la gran inestabilitat parlamentària.

UN RÈGIM INESTABLE A PROP DEL COL·LAPSE

Govern conservador d'**Eduardo Dato**
11 de juny – 3 de novembre de 1917

Govern liberal de **Manuel Garcia Prieto**
3 de novembre – 22 de març de 1918

Govern conservador d'**Antonio Maura**
22 de març – 9 de novembre de 1918

Govern liberal de **Manuel Garcia Prieto**
9 de novembre – 5 de desembre de 1918

Govern liberal del **Conde de Romanones**
5 de desembre – 15 d'abril de 1919

Govern conservador d'**Antonio Maura**
15 d'abril – 20 de juliol de 1919

Govern conservador de **Joaquín Sánchez de Toca**
20 de juliol – 12 de desembre de 1919

Govern conservador de **Manuel Allendesalazar**
12 de desembre de 1919 – 5 de maig de 1920

Govern conservador d'**Eduardo Dato**
5 de maig de 1920 – 8 de març de 1921

Govern conservador de **Manuel Allendesalazar**
13 de març – 14 d'agost de 1921

Govern conservador d'**Antonio Maura**
14 d'agost de 1921 – 8 de març de 1922

Govern conservador de **José Sánchez Guerra**
8 de març – 7 de desembre de 1922

Govern liberal de **Manuel Garcia Prieto**
7 de desembre de 1922 – 15 de setembre de 1923

13 Governs en 74 mesos, amb una mitjana que no arriba als 6 mesos.

ELS PROBLEMES DEL TRIENNI

Forta **radicalització del moviment sindical** i augment de la conflictivitat social.
(1918 – 1921, Trienni Bolxevic).

L'augment de la **violència laboral i social** va conduir als anomenats “anys del pistolisme”.

1918 - Inici d'una intensa campanya a favor de **l'autonomia política de Catalunya** (impulsada per la Lliga Regionalista).
Aparició de noves opcions nacionalistes d'esquerra.

Aparició de **campanyes anticatalanes** per part de la premsa i d'una part del poder polític a Madrid, que acusaven el projecte d'autonomia de “separatista”.

Represa de la **Guerra del Marroc**, després del període de relativa calma durant els anys de la Primera Guerra Mundial.

El juliol de 1921 es va produir el conegut com a “**Desastre d'Annual**”, que posava en perill la continuïtat del control espanyol sobre el Protectorat del Marroc.

LA CNT I EL CONGRÉS DE SANTS

Acto grandioso :: Los trabajadores de Barcelona patentizan, con gran entusiasmo, su adhesión a los acuerdos del Congreso
Manifestación serena y consciente de nuestra personalidad

A efectes pràctics, aquest Congrés va donar inici al “**Trienni Bolxevic**” (1918 – 1921), especialment a les zones agrícoles d’Andalusia i a Catalunya, impulsat pels anomenats *Sindicats Únics*.

El Congrés va escollir a **Salvador Seguí Rubinat** com a secretari del Comitè Nacional de la CNT.

Primer Congrés de la
Confederació Regional del
Treball de Catalunya
(juny – juliol de 1918)

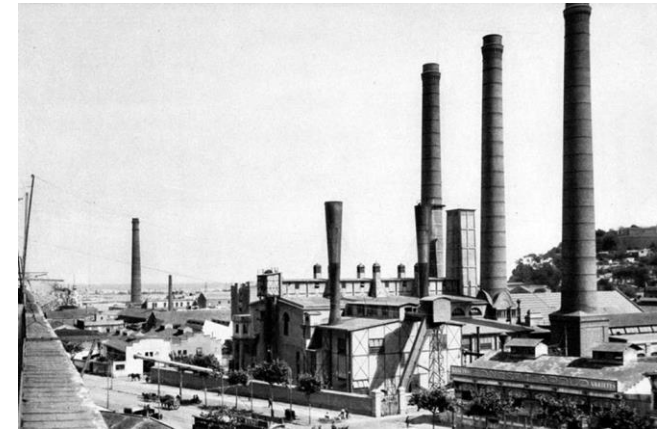

Al **Congrés de Sants** (Barcelona) de 1918, la CNT tornà a declarar l’**apoliticisme** del sindicat, i es defensà l’ús de “l’**acció directa**” i la creació dels “**sindicats únics**” o de classe.

LA VAGA DE LA CANADENCA

Febrer – març de 1919 **Vaga de “La Canadencà”**
Després d’una baixada de sous i alguns acomiadaments, es va produir una vaga a la fàbrica filial de la **Barcelona Traction Light and Power** (a la zona del Paral·lel, que produïa energia elèctrica per a la ciutat de Barcelona). La vaga es va estendre per tota la ciutat i rodalies, com a resposta solidària a l’actitud intransigent de l’empresa.

La vaga fou un èxit i els treballadors van aconseguir la readmissió, millors sous i l’esperada **jornada laboral de 8 hores**, reivindicació històrica del moviment obrer europeu.

Poc després, l’incompliment dels acords pactats portà a la represa de la vaga. La patronal va respondre amb un **lock-out**, iniciant un període de duríssim enfrontament entre sindicats i patronal, amb la **intervenció repressiva de l’Exèrcit** al territori català.

ELS ANYS DE L'ESTAT D'EXCEPCIÓ I LA “LEY DE FUGAS”

Entre **1919 i 1922** va estar pràcticament sempre activat “l'estat d'excepció”, que donava a les forces de seguretat carta blanca en l'activitat de repressió del moviment sindical.

El novembre de 1920 fou nomenat Governador civil de Barcelona el general **Severiano Martínez Anido**, tristament famós pels seus mètodes repressius i l'ús indiscriminat de la força i dels “**Sindicats Lliures**”, que actuaven com a grups de pistolers a sou contra vaguistes i sindicalistes.

Fou molt coneguda l'anomenada “**Ley de Fugas**”, que permetia disparar a un detingut si intentava fugir, i que serví d'excusa per a multitud d'abusos i assassinats davant de suposats intents de fugida dels detinguts ...

EL PROJECTE D'AUTONOMIA PER A CATALUNYA

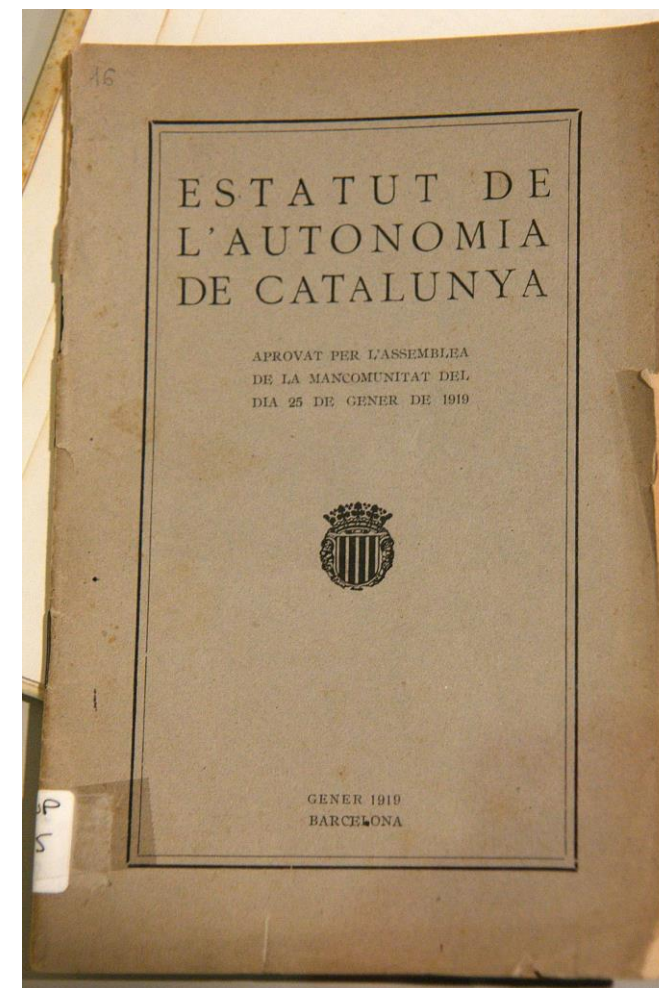
L'Assemblea de la Mancomunitat de Catalunya va aprovar per unanimitat un projecte d'Estatut d'Autonomia, i va encarregar a **Francesc Cambó** defensar la seva aprovació al Congrés dels Diputats.

La proposta al Congrés fou rebutjada per la majoria de la cambra (Govern de Maura) i va desencadenar una forta campanya anticatalana a Madrid. L'esclat de la vaga de *La Canadenca* va desfer la pressió dels catalanistes en la campanya per l'autonomia.

**“Monarquia?, República?
Catalunya!”**

Francesc Cambó

¡ESPAÑOL! Guerra al Estatuto catalán!

En tanto que el intelectual, el obrero y el profesional castellanos, no podrán ejercer cargos en Cataluña, los catalanes podrán hacerlo en toda España.

¡ESO ES EL ESTATUTO CATALAN!!

Mientras las contribuciones e impuestos, gravan hasta el límite a los demás españoles, los catalanes, sonreirán magníficos, ante nuestra muerte económica.

¡ESO ES EL ESTATUTO CATALAN!!

¡COMERCIANTES! ¡PUEBLO!

Hasta no saber a qué ateneros, no compreis productos catalanes.

Mientras para Cataluña, salieron millones y millones de pesetas y para esa Región, se dictaron leyes proteccionistas Castilla sucumbía, por falta de toda protección y auxilio.

En este comercio, no admitimos visita de viajeros catalanes o que representen casas catalanas, interin no sepamos el resultado de la discusión del ESTATUTO.

Imp. RAMIRO GÓMEZ-Telavero

EL PROYECTO
D'AUTONOMIA
PER A
CATALUNYA

Portald'Història

L'ASSASSINAT DE DATO

El President del Govern, **Eduardo Dato Iradier**, fou assassinat el dia 8 de març de 1921, quan anava en el seu cotxe oficial, a la *Plaza de la Independencia* de Madrid, per tres pistolers que es va apropar en una moto amb sidecar. Dato tenia 77 anys.

Els pistolers eren els **anarquistes catalans Pere Mateu, Lluís Nicolau i Ramon Casanellas**, que van actuar moguts per l'afany de revenja per la ferocitat de la repressió duta a terme pel Governador civil de Barcelona, el general **Severiano Martínez Anido**.

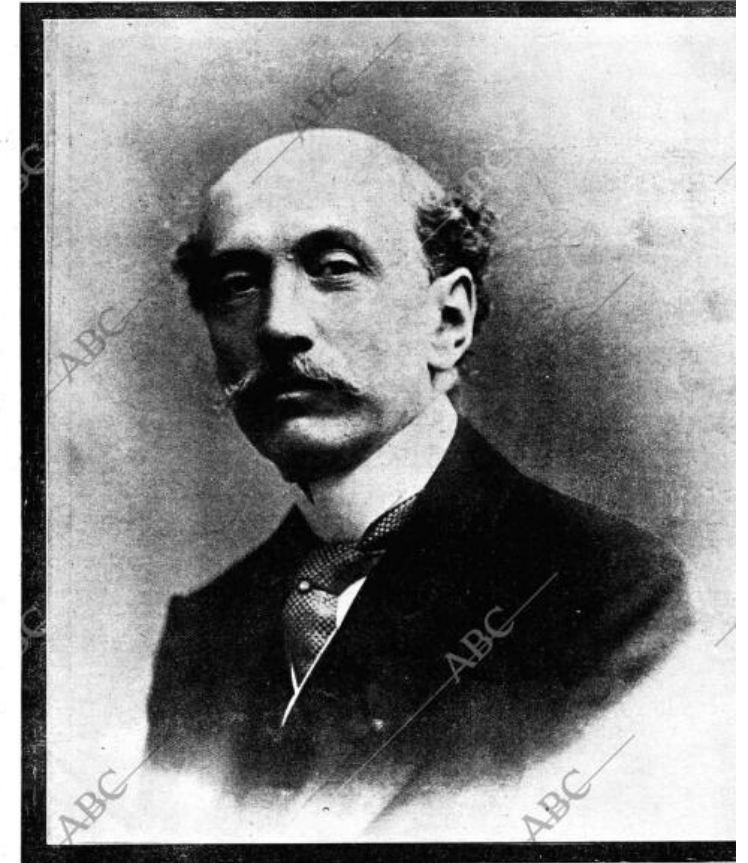
Mateu i Nicolau foren detinguts i condemnats a mort, però van rebre l'indult per part de Primo de Rivera, que van commutar l'execució per la cadena perpètua. Finalment foren amnistiats durant la Segona República. Casanellas va fugir a Rússia, i es va quedar a viure a Moscou, fins el 1924, que va anar a Mèxic, i al 1931 va tornar a Espanya.

MADRID DIA 9 DE
MARZO DE 1921
NUMERO SUELTO
10 CENTS. 10 CENTS.

ABC

DIARIO ILUSTRADO
DO. AÑO DECI
SEPTIMO. N.º 4
10 CENTS. 10 CENTS.

MADRID: UN MES, 3 PESETAS. PROVINCIAS: TRES MESES, 9. EXTRANJERO: SEIS MESES, 38 PESETAS.
REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN: SERRANO, 55. MADRID. APARTADO NUM. 43

DON EDUARDO DATO IRADIER

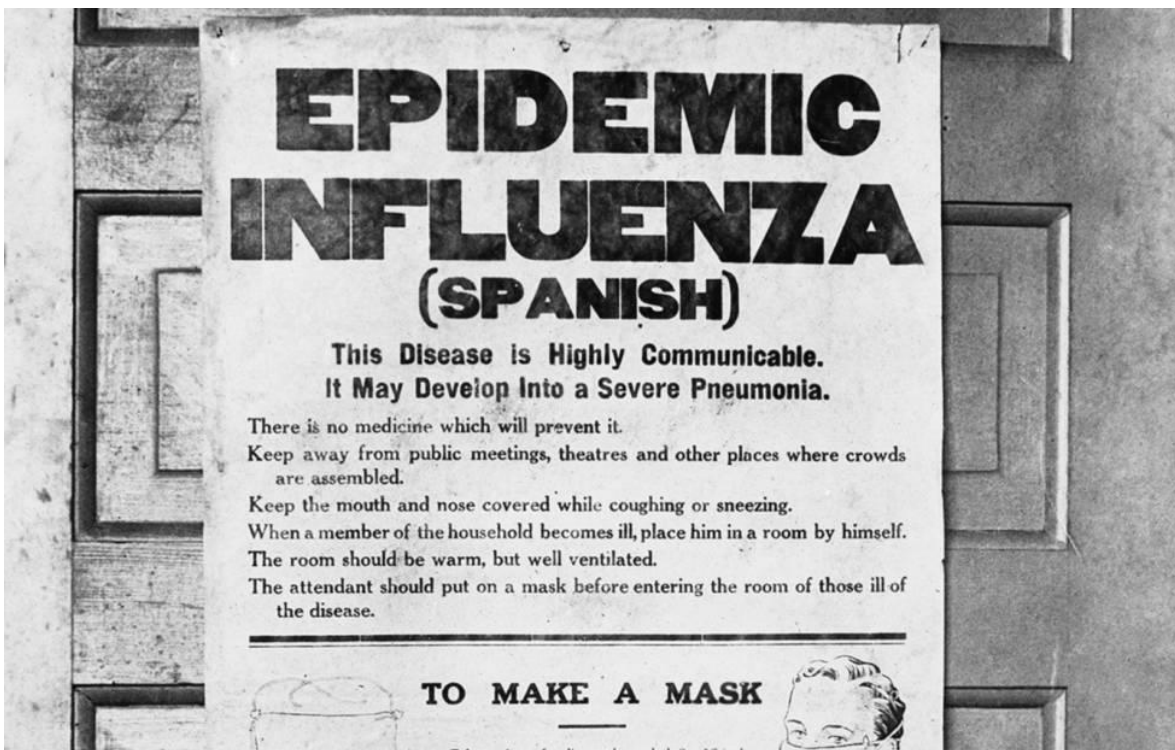
EL PRESIDENTE DEL CONSEJO DE MINISTROS, VÍCTIMA ASASINADO ANOCHÉ CUANDO REGRESABA A SU DOMICILIO. (FOTO R)

Portald'Història

LA GRIP ESPANYOLA

LA GRIP ESPANYOLA

L'anomenada “grip espanyola” va ser una epidèmia infecciosa viral que va matar més de 50.000.000 de persones a tot el Món entre 1918 i 1920.

